

COVID-19 a ORL a chirurgie hlavy a krku v České republice

Milé kolegyně, milí kolegové,

příštích několik týdnů/měsíců bude pro nás velmi náročným obdobím. Koronavirus se rychle šíří po celé České republice, Evropě i světě a jsem si jist, že jsme již všichni zapojeni do havarijního plánování našich nemocnic a ambulancí. Současnou situaci komunikujeme v podstatě denně s kolegy z evropské ORL společnosti (CEORLHNS) a snažíme se mít přehled a koordinovat postup i na nadnárodní úrovni, přestože víme, že odpovědnost za boj proti COVID-19 spočívá na národních zdravotnických institucích.

Je zjevné, že ORL lékaři jsou významně vystaveni virové expozici, kvůli výdechovému aerosolu pacientů. Zkušenosti z Wu-chanu ukazují, že nejvíce postiženi byli ORL specialisté a oftalmologové.

Dovoluji si shrnout současná doporučení:

1. **Zastavení neurgentní a neonkologické operativy.** Zejména operativa *FESS* a *laryngologická operativa* s tryskovou ventilací je riziková (vhodnější je endolaryngeální intubace). *Tracheostomie* je považována za zvláště vysoce rizikový výkon během vlastní operace i v následné péči. Potřeba provést tracheostomii u pacientů COVID-19 by měla být pečlivě posouzena multidisciplinárním týmem. U operovaných pacientů by měla být před výkonem vyloučena nákaza COVID-19. Pokud to akutnost stavu nedovoluje, je nutné do ověření negativity výsledku o pacienta pečovat dle pokynů péče o COVID-19 pozitivní postižené.
2. **Ambulantní endoskopické vyšetřování** by mělo být indikováno jen v jednoznačně **nezbytných případech**.

Absolutně nejdůležitější cíl, který před námi nyní stojí, **je uchování vlastního zdraví!** Jen zdraví lékaři mohou zvládnout nadcházející extrémní situaci. Absolutně nezbytné je používání adekvátních ochranných prostředků, dodržování hygienických postupů, pokud možno dostatek odpočinku a spánku. V případě počínajících náznaků infektu horních cest dýchacích u vás lékařů se chovejte odpovědně ke svým kolegům, pacientům a pokud to bude jen trochu možné, zůstávejte v domácím prostředí.

Nikdo z nás nemá zkušenosti s touto situací, která se navíc velmi dynamicky, takřka ze dne na den, mění. Důležité je šíření ověřených odborných informací.

Proto dáváme k dispozici:

- Příručku COVID-19 vypracovanou kolegy z Lékařské fakulty Univerzity Zhejiang Handbook of COVID-19 Prevention and Treatment.
- Informace ohledně anosmie jako příznaku COVID-19 [https://www.otorinolaryngologie.cz/novinky/anosmie-jako-projev-covid-19-376](https://www otorinolaryngologie.cz/novinky/anosmie-jako-projev-covid-19-376).
- Doporučení Britské ORL společnosti <https://www.entuk.org/covid-19>
- Další informace a doporučení na <https://www.otorinolaryngologie.cz/covid-19>

Pevné zdraví přeje

Jan Plzák

předseda

Česká společnost otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku ČLS JEP